

Revisionsrapport

Avtalstrohet Ljusdal Energi AB

Helena Carlson

December 2014

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och uppdrag.....	1
1.1.	Syfte och revisionsfråga	1
1.2.	Avgränsning.....	2
1.2.1.	Kommunala bolag	2
1.3.	Metod	2
1.3.1.	Kommunala bolag	2
2.	Granskningsresultat bolagen	3
2.1.	Ljusdal Energi AB.....	3
2.1.1.	Bolagsövergripande rutiner för inköp.....	3
2.1.2.	Rutiner och stöd kopplade till inköp och upphandling.....	3
2.1.3.	Faktisk avtalstrohet.....	4
2.1.4.	Revisionell bedömning	4

1. *Bakgrund och uppdrag*

Kommunen är skyldig att upphandla varor och tjänster enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU). Syftet med upphandlingsreglerna är att offentliga medel, som finansierar offentliga inköp används på bästa sätt, genom att uppsöka och dra nytta av konkurrensen på aktuell marknad för att göra bra affärer.

Kommunen har, i syfte att optimera kostnaderna för varor och tjänster, tecknat ett antal ramavtal. Det är av vikt att avtalen är riktigt utformade och är kända samt följs i kommunen.

Inköp Gävleborg är upphandlande myndighet och genomför upphandlingar på uppdrag av Ljusdals kommun.

Styrelsen och nämnder ansvarar själv för en ändamålsenlig styrning och att säkra rutiner finns och skall dessutom enligt kommunallagen ha kontroll över sin verksamhet. Kontrollsystemen skall även skydda mot medvetna och omedvetna fel avseende hanteringen av kommunens tillgångar.

Mot bakgrund av ovanstående samt genomförd risk- och väsentlighetsanalys har revisorerna i Ljusdals kommun beslutat att granska avtalstroheten i kommunen samt inom ramen för lekmannarevisionen i två av de kommunala bolagen.

På uppdrag av de förtroendevalsa revisorerna i Ljusdals kommun har PwC, Kommunal Sektor genomfört granskningen.

1.1. *Syfte och revisionsfråga*

Syftet med granskningen är att inventera tecknade ramavtal avseende köp av varor och tjänster samt bedöma om tillämpade rutiner kan anses vara tillfredsställande. Vidare ska granskningen kontrollera följsamheten mot träffade ramavtal.

Granskningen skall besvara följande revisionsfråga:

- Finns ändamålsenliga rutiner för att säkerställa en tillräcklig avtalstrohet samt är den interna kontrollen är tillräcklig?

Utifrån ovanstående revisionsfråga har följande revisionskriterier ställts upp

- Fullmäktiges styrdokument kopplade till upphandling är kända och ändamålsenliga.
- Inköp sker från de upphandlade ramavtal som finns.
- En tillfredsställande intern kontroll finns inom Ljusdals kommuns bolag avseende avtalstrohet?

1.2. Avgränsning

1.2.1. Kommunala bolag

Granskningen är avgränsad till Ljusdal Energi AB.

Avseende om faktisk avtalstrohet råder granskas inköp under år 2014 för tre varuslag.

1.3. Metod

Granskningen genomförs i två delar där kommunen och bolagen granskas var för sig. När det gäller kommunens del granskas området utifrån fastställd revisionsplan 2014 och granskningen av bolagen är en del av lekmannarevisionen för 2014.

Resultatet av granskningen redovisas i tre separata rapporter.

1. Avtalstrohet, Ljusdals kommun
2. Avtalstrohet, AB Ljusdalshem
3. Avtalstrohet, Ljusdal Energi AB

1.3.1. Kommunala bolag

Informationsinsamling har skett genom intervju med ekonomiansvarig i Ljusdal Energi AB. Styrande och stödjande dokument har granskats.

Avseende faktisk avtalstrohet för bolaget har tre kontoslag valts ut, med utgångspunkt i resultaträkningen. För respektive kontoslag har stickprov gjorts vad som köpts in och vilka ramavtal som finns tecknade samt om andra inköp gjorts enligt regelverket i LOU.

2. Granskningsresultat bolagen

2.1. Ljusdal Energi AB

2.1.1. Bolagsövergripande rutiner för inköp

Ägardirektivet, fastställt fullmäktige 2010-09-16 anger generella förutsättningar för Ljusdal Energiföretag AB och dess dotterbolag. Ljusdals Energi AB skall bidra till att uppfylla den vision och de övergripande mål som kommunfullmäktige antar. Riktlinjer och policys som beslutas av fullmäktige och som kan vara relevanta för bolagets verksamhet skall vara vägledande för bolaget.

Ljusdal Energi AB styrelse har fastställt, i enlighet med ägardirektivet, skriftlig instruktion till VD. I denna framgår att VD skall tillse att kontroll av verksamheten finns och att denna fungerar på ett ändmålsenligt sätt. Vidare fastställer styrelsen bolagets attestinstruktion och VD har rätt inom ramen för sin behörighet att delegera beslutsrätten till annan befattningshavare inom koncernen. Ekonomihandboken för energiföretagen tydliggör befogenhet för rätten att godkänna beställningar samt att ” I största möjliga mån skall ramavtal användas vid inköp”.

I övrigt finns inga fastställda dokumenterade rutiner med koppling mot inköp eller upphandling inom Ljusdal Energi AB. Ingen särskild intern kontrollplan finns upprättad.

2.1.2. Rutiner och stöd kopplade till inköp och upphandling

Inköp Gävleborg upphandlar på uppdrag av Ljusdal Energi ramavtal för varor och tjänster. När erbjudande om att delta i upphandling kommer deltar Energiföretagen om upphandlingen av ramavtalet är relevant. Många föreslagna upphandlingar är inte relevanta. Ljusdal Energi svarar direkt till Inköp Gävleborg om man önskar delta eller ej i upphandling. I nuläget är det lite oklart om svar skall ställas direkt till Inköp Gävleborg eller via koncernledningsgruppen.

Ljusdal Energi AB genomför många upphandlingar själv, främst med anledning av kompetensen inom respektive områden, t.ex bränslen. Därutöver används Inköp Gävleborg som stöd i upphandlingsfrågor, och vid enstaka fall tas hjälp av kommunalförbundet att genomföra direktupphandling.

Respektive inköpare ansvarar för att avtal görs enligt lagar och förordning.

I samband med analys av utfall på kontonivå ställer ekonomiansvarig frågor med anledning av inköp från nya leverantörer.

Ljusdals Energikoncernen arbetar för närvarande med att införa en policy för upphandling samt riktlinjer för direktupphandling.

2.1.3. Faktisk avtalstrohet

Tre varuslag, för perioden 201401- 201408 har valts ut för granskning av faktiskt avtalstrohet.

2.1.3.1. Eldningsolja

Inom området eldningsolja finns avtal tecknade med en leverantör. För den granskade perioden har inköp enbart gjorts från avtalsleverantör.

2.1.3.2. Konsult el

Inom området konsulter el sker inköp mot projekt. Inget ramavtal finns tecknat utan direktupphandling har utförts i samband med respektive projekt.

2.1.3.3. Reparation och underhåll av maskiner och anläggningar

Inom området reparation och underhåll av maskiner finns inget särskilt ramavtal tecknat. Upphandling sker för specifikt uppdrag. Inköp har skett från totalt 46 leverantör till och med augusti 2014, varav merparten av inköpen avser mindre inköp. Cirka två tredjedelar av inköpen har gjorts från en leverantör. Förklaringen till detta är mycket specialiserad utrustning med få leverantörer som kan erbjuda kompetensen.

Stickprov visar att vid inköp genom direktupphandling har förfrågan gjorts till tre eller fler leverantörer.

2.1.4. Revisionell bedömning

Fullmäktige har inga fastställda styrdokument kopplade till upphandling för Ljusdal Energi att förhålla sig till.

Vår bedömning är att Ljusdal Energi har en god avtalstrohet för granskade varuslag. Inköp inom granskade varuslag har gjorts enbart från avtalsleverantören för två granskade varuslag. För ett varuslag har inte avtalstroheten kunnat bedömas utifrån ramavtal, dock har stickprov visat att direktupphandling gjorts för respektive inköp.

Vår bedömning är att inom Ljusdal Energi finns rutiner som säkerställer en tillräcklig avtalstrohet.

Ljusdal 2014-12-15

Helena Carlson
Projektledare

Margareta Larsson
Uppdragsledare